

บทที่ 3 ประชาธิปไตยในอังกฤษ

ก่อนที่ประเทศอังกฤษจะมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น ประเทศอังกฤษมีการปกครองตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช การเปลี่ยนแปลงนี้ได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าจอห์น พระองค์ได้พระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับแรกของอังกฤษ ซึ่งเรียกว่า Magna Carta หรือ The Great Charter ให้แก่ประชาชนของพระองค์เมื่อ ค.ศ.1215 หลังจากนั้นอำนาจของกษัตริย์ก็อยู่ใต้กฎหมาย การปรับปรุงระบอบประชาธิปไตยในระยะแรก ๆ นั้นยังไม่สมบูรณ์ ต่อมาได้มีการปรับปรุงการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยขึ้นซึ่งต้องใช้เวลาานาน

การปรับปรุงการปกครองเริ่มในสมัยพระเจ้าเฮนรีที่ 3 ซึ่งเป็นโอรสของพระเจ้าจอห์น พระองค์โปรดชาวต่างประเทศมาก และใน ค.ศ.1258 พวกขุนนางได้มาร่วมประชุมกันเพื่ออภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในที่ประชุมนี้เรียกว่าสภาพาร์เลียเมนต์ (Parliament) 1. ต่อมาใน ค.ศ.1265 ขุนนางผู้หนึ่งซึ่งมีอำนาจมากในเวลานั้น ชื่อ Simon de Montfort 2. ได้เรียกประชุมบาทหลวงและขุนนางเพื่อปรับปรุงการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และต่อมาในสมัยพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 (Edward I) ซึ่งครองราชย์อยู่ใน ค.ศ.1272-1317 ได้ตั้ง Model Parliament ขึ้น ให้แต่ละจังหวัดส่งขุนนาง 2 คน และราษฎรสามัญ 2 คน เข้าประชุมสภา แต่การประชุมนี้ไม่ลงรอยกัน พวกขุนนางชั้นต่ำและสามัญชน แยกประชุมต่างหากจากพระราชาคณะและขุนนางชั้นสูง จึงเป็นต้นกำเนิดของสภาขุนนาง (House of Lords) และสภาสามัญ (House of commons)

ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น ประเทศอังกฤษมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นอกจากนี้ยังมี หัวหน้าฝ่ายบริหารแทนพระมหากษัตริย์ คือนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทมาก ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ.1721 นายกรัฐมนตรีคนแรกคือเซอร์ โรเบิร์ต วอลโพล (Sir Robert Walpole)

กษัตริย์ทรงแต่งตั้งสภาองคมนตรี ซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำพระมหากษัตริย์ในการบริหารประเทศ สมาชิกส่วนใหญ่ได้แก่ พระ และขุนนาง ต่อมาพระและขุนนางหมดอำนาจลงชนชั้นกลางมีโอกาสดำเนินการศึกษามากขึ้น จึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (House

1. คำนี้มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า Parler แปลว่าพูด หมายถึงการมาประชุมกัน เพื่อพูดปรึกษากัน
2. เป็นชาวฝรั่งเศสที่เข้ามาบริหารราชการในประเทศอังกฤษ

of Commons) สภานี้ได้รับการสนับสนุนมาก แต่ถึงกระนั้นอำนาจการปกครองของประเทศก็ยังเป็นอำนาจของกษัตริย์อยู่ เช่น ในสมัยพระนางเอลิซาเบธ (Elizabeth) แห่งราชวงศ์ทิวดอร์ (Tudor) เป็นต้น

เมื่อราชวงศ์ ทิวดอร์สิ้นสุดลง ราชวงศ์สจิวต ได้ปกครองประเทศ

อำนาจของกษัตริย์ถูกจำกัดลงเรื่อยมา อำนาจการปกครองอยู่ในมือของคณะรัฐบาลซึ่งประกอบด้วยสมาชิก สภายุชุนนางและสมาชิกสภาสามัญ จนกระทั่งในสมัยพระนางแอนน์ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจมากขึ้น

เมื่อถึงราชวงศ์แฮนโนเวอร์ ซึ่งเริ่มใน ค.ศ.1714 กษัตริย์องค์แรก ๆ ไม่เข้าพระทัยภาษาอังกฤษ เพราะเป็นราชวงศ์ที่สืบเชื้อสายมาจากเยอรมันดังนั้นกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศแล้วเป็นหน้าที่ของคณะรัฐบาล เมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ประธานรัฐสภาจะเป็นผู้กราบบังคมทูลให้พระมหากษัตริย์ทรงทราบ ในระยะนี้สภามีอำนาจมากขึ้น มีพรรคการเมืองที่สำคัญ 2 พรรค คือ พรรคทอริส์ (Tories) และพรรควิกส์ (Whigs) พรรควิกส์ให้ความสนับสนุนรัฐสภาโดยตลอด ต้องการบั่นทอนอำนาจของกษัตริย์ให้ลดน้อยลง แต่พรรคทอริส์ให้ความสนับสนุนกษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกษัตริย์ในราชวงศ์สจิวต และต้องการให้มาปกครองประเทศแทนกษัตริย์ราชวงศ์แฮนโนเวอร์

ถึงแม้ว่ารัฐสภาจะมีอำนาจมากขึ้นในสมัยราชวงศ์สจิวต และราชวงศ์แฮนโนเวอร์ ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 แต่ประชาธิปไตยก็ยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น กล่าวคือ มีรัฐสภา 2 รัฐสภา คือสภายุชุนนาง ซึ่งมีสมาชิกประกอบด้วยพวกขุนนาง และสภาสามัญ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกผู้แทนราษฎร กฎหมายรัฐธรรมนูญไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อาศัยขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีมาแต่เดิม และบทบัญญัติที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายอื่นเป็นหลัก การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีการทุจริตในวงการเลือกตั้ง การออกคะแนนเสียงทำกันเป็นความลับ ผู้ที่มีอิทธิพลและร่ำรวยเท่านั้นที่มีสิทธิ์เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ เขตการเลือกตั้งไม่เท่ากันและจำนวนสมาชิกก็ต่างกัน บางเมืองมีผู้มีสิทธิออกเสียงน้อยมาก

ในรัชกาลพระเจ้าจอร์จที่ 1 และพระเจ้าจอร์จที่ 2 กษัตริย์ไม่ค่อยสนพระทัยเกี่ยวกับการบริหารประเทศมากนัก จึงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับรัฐสภา ทำให้รัฐสภามีอำนาจมากเหมือนเดิม สมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่เป็นพวกขุนนาง เพราะมีรายได้ประจำ ร่ำรวย มีที่ดินเท่านั้นที่จะมีสิทธิทางการเมือง ดังนั้นชนชั้นกลางและชนชั้นต่ำจึงไม่มีสิทธิแต่อย่างใด ในด้านการปกครองทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พวกขุนนางและคนชั้นสูงจึงทำการปกครอง โดยคิดถึงผลประโยชน์

ของตนเป็นส่วนใหญ่

ในรัชกาลพระเจ้าจอร์จที่ 3 กษัตริย์พยายามเข้าไปมีบทบาทในการปกครองมากขึ้นกว่ากษัตริย์องค์ก่อน ๆ พระองค์เป็นที่เคารพรักของประชาชนมากขึ้นและทรงสนพระทัยในกิจการบ้านเมือง และพยายามเข้าไปมีอิทธิพลในรัฐสภาซึ่งเวลานั้นอยู่ในอำนาจของพรรค วิคส์ มาโดยตลอด พระองค์ได้รับการสนับสนุนจากพรรค ทอริส์ ซึ่งเป็นคู่แข่งของพรรควิคส์ เช่น ในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี พระองค์จะสนับสนุนบุคคลที่พระองค์ไว้วางใจและเป็นคนใกล้ชิดของพระองค์มาเป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้สมาชิกในรัฐสภาและประชาชนไม่พอใจรัฐบาล ได้ทำการประท้วง ในบางครั้งจะมีการเดินขบวนเพื่อเรียกร้องเสรีภาพ และต้องการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้น และเมื่อมีการเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีใหม่ พรรควิคส์ได้เป็นรัฐบาล ประชาชนก็มีเสรีภาพในการเขียน การพูด และการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

การปฏิรูปรัฐสภาใน ค.ศ.1815-1822

ในระยะนี้ประชาชนต้องการเสรีภาพทางการเมืองมากขึ้นและได้มีปฏิกริยาต่อต้านรัฐบาล คนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารของคณะรัฐบาลเสียใหม่ เนื่องจากมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและมีคนว่างงานมาก ซึ่งรัฐบาลยังแก้ไขไม่ได้ วิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ภายหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมแล้ว เศรษฐกิจของประเทศก็ได้ผลดีขึ้น ทำให้ผู้ผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรมมีฐานะดีขึ้น คนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาและมีอิทธิพลทางการเมือง เช่น มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนของตนเข้ามาเป็นสมาชิกในรัฐสภา เพื่อเรียกร้องเสรีภาพต่าง ๆ และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมข้าวสาลี ยกเลิกการเก็บภาษีขาเข้าเพราะต้องการให้มีการค้าโดยเสรี เพื่อจะนำความมั่งคั่งมาสู่พวกตน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ นั้น ยังต้องการรักษาผลประโยชน์ของพวกตนตลอดเวลา และไม่ต้องการให้มีการปฏิรูปใด ๆ เกิดขึ้น และต้องการให้รัฐสภามีบทบาทในการบริหารประเทศให้มากที่สุด

พวกชนชั้นกลางมีความคิดทางเสรีนิยม ต้องการให้มีการปฏิรูปรัฐสภาโครงการแรกคือการปฏิรูปวิธีการเลือกตั้ง หัวหน้าชนชั้นกลางชื่อ เจเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) ร่วมด้วยวิลเลียม คอบเบตต์ (William Cobbett) อาเธอร์ ธิสเซลวูด (Arthur Thistlewood) เป็นต้น วิธีการของคนเหล่านี้คือการโฆษณาเรียกร้องให้เห็นความบกพร่องของรัฐบาลในการบริหารด้านต่าง ๆ ได้ก่อตั้งขบวนการเพื่อการปฏิรูป เช่น การเดินขบวน การประชุม และการร้องทุกข์

เป็นต้น มีผู้ให้ความสนใจมาก และใน ค.ศ.1816 ได้มีการเดินขบวนก่อการจลาจลและปะทะกันอย่างรุนแรงในแมนเชสเตอร์ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปหลาย และใน ค.ศ.1819 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติเพื่อรักษาความสงบ 6 ฉบับ (Six Acts) ห้ามมีอาวุธในครอบครอง ห้ามเดินขบวน และจำกัดเสรีภาพในการพูด การตีพิมพ์และการนัดประชุม ทำให้พวกหัวรุนแรงไม่พอใจรัฐบาล และมีปฏิกริยาโต้ตอบแต่ถูกรัฐบาลปราบได้ การเรียกร้องให้มีการปฏิรูปจึงระงับไประยะหนึ่ง

พรรควิกส์ให้การสนับสนุนชนชั้นกลางซึ่งเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้ง และสนับสนุนพรรควิกส์ให้เป็นรัฐบาล ดังนั้นรัฐบาลสังกัดพรรคทอริส์จึงพยายามที่จะให้มีการปฏิรูปรัฐสภา และระงับความรุนแรงของชนชั้นกลางเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิวัติ

การปฏิรูประหว่าง ค.ศ.1822-1827

ใน ค.ศ.1822 นั้น รัฐบาลอังกฤษสังกัดพรรคทอริส์ มี ลอร์ด ลิวเออร์พูล เป็นนายกรัฐมนตรี และ จอร์จ แคนนิง เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เขามีนโยบายสนับสนุนขบวนการชาตินิยมและสิทธิเสรีนิยมทั้งในประเทศและนอกประเทศ เขาเห็นด้วยกับการปฏิรูปด้านอื่น ๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของอังกฤษ แต่เขาไม่สนับสนุนให้มีการปฏิรูปรัฐสภา ฮัสคิสสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้แก้ไขเกี่ยวกับการลดหย่อนการเสียภาษีขาเข้าและขาออก ลดราคาข้าวที่สั่งซื้อมาจากต่างประเทศ ให้ความคุ้มครองการเกษตรและสนับสนุนให้มีการค้าเสรี พิล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รักษาความสงบภายในประเทศ ปฏิรูปประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขพระราชบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการลงโทษให้รุนแรงน้อยลงกว่าเดิม

เมื่อลอร์ด ลิวเออร์พูล ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ใน ค.ศ.1827 แล้ว แคนนิงก็เข้ารับตำแหน่งแทน แต่เขาอยู่ได้ไม่นานก็ถึงแก่กรรมเมื่อเดือนสิงหาคมในปีเดียวกันนั้น เกี่ยวกับกฎหมายเขายกเลิกกฎหมายที่กำจัดสิทธิของพวกแคธอลิก ทำให้สมาชิกในพรรคทอริส์แบ่งออกเป็น 2 พวก พิล และดัก แห่งเวลลิงตันไม่เห็นชอบกับนโยบายของแคนนิงจะเห็นได้ว่าในระยะเวลาระหว่าง ค.ศ.1822-1827 พรรคทอริส์ไม่ได้แก้ไขปรับปรุงรัฐสภาให้ดีขึ้นเลย

การปฏิรูปใน ค.ศ.1828-1830

เมื่อแคนนิง ถึงแก่กรรมไปแล้ว ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้แก่ ลอร์ด กอดเคอริช (Lord Goderich) ใน ค.ศ.1828 แต่อยู่ในตำแหน่งได้ไม่นานก็ต้องลาออกไป และในปีเดียวกันนั้น ดัก แห่งเวลลิงตันก็ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เขาพยายามให้สมาชิกของพรรค

มีความสามัคคีกัน มีความเข้าใจดีต่อกัน เขาได้ทำการปฏิรูปหลายด้าน แต่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น เขาได้ออกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งเพื่อให้สิทธิแก่พวกแคทอลิกในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และใน ค.ศ.1829 ได้ออกพระราชบัญญัติผ่อนผันพวกแคทอลิก (Catholic Emancipation Act) ให้พวกแคทอลิกมีสิทธิเสรีภาพเท่ากับพวกโปรเตสแตนต์

อย่างไรก็ดี เวลลิงตันยังหวังที่จะให้มีการปฏิรูปรัฐสภาให้ดีขึ้นเพราะเห็นตัวอย่างจากการปฏิวัติในฝรั่งเศส และฮอลแลนด์ แต่ยังไม่ได้ลงมือทำอย่างจริงจัง และใน ค.ศ.1830 ลอร์ดเกรย์ ซึ่งสังกัดพรรควิกส์เรียกร้องให้มีการปฏิรูปรัฐสภา เวลลิงตันให้การปฏิเสธ เขาจึงถูกโจมตีและถูกกลั่นแกล้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจตัวนายกรัฐมนตรี ในที่สุดเวลลิงตันจึงต้องพ้นจากตำแหน่งไปเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1830 ดังจะเห็นได้ว่าการปฏิรูปรัฐสภาในช่วงระยะเวลาไม่ได้ผลสืบหน้าแต่อย่างใด

การปฏิรูปใน ค.ศ.1830-1834

ลอร์ด เกรย์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีต่อมาใน ค.ศ.1830-1834 เขาสังกัดพรรควิกส์ และได้มีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปรัฐสภาที่เขาเรียกร้องให้มีการปฏิรูปมานานแล้ว เนื่องจากมีความเห็นอกเห็นใจพวกชนชั้นกลาง และคิดชนชั้นกลางจะให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่พรรคของตน

ก่อนหน้านั้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปไม่มีความยุติธรรมนัก ผลที่ออกมาคือบางเมืองไม่มีผู้แทนราษฎรเลย แต่บางเมืองมีประชาชนน้อยมาก แต่มีสิทธิเลือกผู้แทนของตนเนื่องจากปฏิบัติตามประเพณีท้องถิ่น และบางเมืองยังได้รับอภิสิทธิ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือจะต้องเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินสมบัติและต้องเป็นชายที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ได้แก่พวกขุนนาง และพ่อค้าที่ร่ำรวย ส่วนพวกกรรมกรและคนจนไม่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะคนเหล่านี้ไม่มีที่ดินเป็นสมบัติของตนเองทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นประชาธิปไตย และบางครั้งการใช้สิทธิไม่เป็นไปในทางที่ชอบธรรม มีการรับสินบนและไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นต้น เจ้าของที่ดินในชนบทจะได้รับความสนับสนุนดีและได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับการเกษตร

พรรควิกส์ให้ความสนับสนุนชนชั้นกลาง พ่อค้า นายธนาคาร และเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมมีความสำคัญขึ้นและร่ำรวยขึ้น และทำให้เกิดเมืองใหญ่ ๆ ขึ้น มีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่พลเมืองเหล่านี้ไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น ในแมนเชสเตอร์ เซฟฟีลด์ และเบอร์มิงแฮม เป็นต้น บางทีมีผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียว

ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่รัฐบาลควรแก้ไข คือ การกำหนดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ให้มีความยุติธรรมขึ้น เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเมืองอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรที่ได้เพิ่มขึ้น ได้มีการแบ่งเขตการเลือกตั้งใหม่ เขตใดมีประชาชนมากควรมีผู้แทนราษฎรมาก เขตใดที่มีประชาชนน้อยก็ควรมีผู้แทนราษฎรน้อย เช่นกัน ทำให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงมากขึ้น จากจำนวน 435,000 คน ถึง 656,000 คน แต่ถึงกระนั้นพวกคนงานโรงงานอุตสาหกรรมและชาวนาก็ยังไม่มีสิทธิเหมือนเดิม

ชาวอังกฤษส่วนใหญ่เรียกร้องให้มีการปฏิรูปรัฐสภา พวกคนงานยังคงทำการเรียกร้องต่อไปโดยการนัดประชุมเดินขบวน นัดประชุมและก่อการจลาจลถึงขั้นรุนแรง ได้รับความสนับสนุนจากนักเขียนและนักศึกษาซึ่งมี เจเรมี เบนแธม (Jeremy Bentham) และจอห์น สจิวต มิล (John Stuart Mill)

รัฐบาลของ ลอร์ด เกรย์ มีผู้ให้ความสนับสนุนคือ จอห์น รัสเซล (John Russell) และแมคคอคเลย์ (Maccauley) ซึ่งสังกัดพรรควิกส์ เขาเห็นด้วยกับการช่วยให้คนชั้นกลางมีสิทธิในการเลือกตั้งเพื่อหลีกเลี่ยงในการปฏิบัติ และได้เสนอพระราชบัญญัติการปฏิรูปรัฐสภา (Reform Bill) เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1831 แต่รัฐสภาไม่เห็นด้วย จึงต้องมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และพรรควิกส์ก็ชนะการเลือกตั้งอีก และเขาได้เสนอพระราชบัญญัติการปฏิรูปรัฐสภาขึ้นใหม่ แต่ไม่ได้รับการพิจารณาจากรัฐสภา ดังนั้นเขาจึงร่างพระราชบัญญัติอีกเป็นครั้งที่ 3 ใน ค.ศ.1832 แต่สภาขุนนางได้ทำการคัดค้านอีก ลอร์ด เกรย์ จึงขอลาออกเพื่อทำการประท้วงพระเจ้าวิลเลียมที่ 4 กษัตริย์อังกฤษในเวลานั้นจึงให้ ดยุก แห่งเวลลิงตัน มาดำเนินงานต่อไปแต่ไม่ได้ผลเช่นเดิม พระองค์จึงเชิญ ลอร์ด เกรย์ ให้มารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป และได้ปรับปรุงสมาชิกสภาขุนนางใหม่จนกระทั่งยินยอมให้ร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปการเลือกตั้งผ่านไปได้ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1832

พระราชบัญญัติฉบับนี้ช่วยระงับไม่ให้มีการปฏิบัติเกิดขึ้น และเป็นการยกฐานะของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในระดับเดียวกับพวกขุนนางเจ้าของที่ดิน เมืองอุตสาหกรรมเจริญขึ้นและมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ความยุติธรรมในการออกเสียงเลือกตั้งขึ้น กล่าวคือ ผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นบุคคลที่มีทรัพย์สินสมบัติประเมินค่าประมาณ 10 ปอนด์ต่อปี และชาวนาที่เสียค่าเช่าที่ดินในราคา 50 ปอนด์ต่อปี ตามสัญญาเช่าในระยะสั้น ทำให้จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้นมาก

ผลของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตต่าง ๆ หลังจากพระราชบัญญัติ

ฉบับนี้ผ่านไปแล้วได้มีการเปลี่ยนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตต่าง ๆ คือ เมืองที่มีประชากรน้อยกว่า 2 พันคน ไม่มีผู้แทนราษฎรของตนเอง เมืองใดมีประชากรเกิน 2 พันคน แต่ไม่ถึง 4 พันคน มีผู้แทนราษฎรได้เพียงคนเดียว เมืองใดที่มีประชากรมากกว่า 4 พันคน มีผู้แทนราษฎรได้ 2 คน มณฑลต่าง ๆ ในอังกฤษและเวลส์มีผู้แทนเพิ่มขึ้นจาก 94 คน เป็น 159 คน เมืองเล็ก ๆ มีผู้แทนลดลง ส่วนในสกอตแลนด์มีผู้แทนเพิ่มขึ้นจาก 45 คน เป็น 53 คน ในไอร์แลนด์มีผู้แทนเพิ่มขึ้นจาก 100 คน เป็น 105 คน

หลังจากนั้นพรรควิกส์ได้เปลี่ยนชื่อพรรคเป็น เสรีนิยม (Liberal) พรรคทอริสเปลี่ยนชื่อเป็น พรรคอนุรักษนิยม (Conservative)

การปฏิรูปใน ค.ศ.1832 นี้ นับว่าเป็นผลงานของพรรควิกส์ ทำให้ชนชั้นกลางมีสิทธิในการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น ต่อจากนั้นชนชั้นกลางก็ได้มีส่วนในการปกครองประเทศ การค้า การอุตสาหกรรมก้าวหน้า การคมนาคมดีขึ้น มีการสร้างถนน ขุดคลอง และสร้างทางรถไฟ และได้มีการออกพระราชบัญญัติคนจนฉบับใหม่ (Poor Law) ใน ค.ศ.1834 แต่ถึงกระนั้นก็ดีพวกคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมและพวกชาวนามีความรู้สึกว่าพวกตนไม่ได้รับเสรีภาพใด ๆ เลย และมักจะเป็นพวกก่ออาชญากรรม พวกกรรมกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภา ใน ค.ศ.1832 เพราะตนไม่ได้รับผลประโยชน์แต่อย่างใด จึงพากันเดินขบวนเรียกร้องเสรีภาพเรียกร้องให้มีการปฏิรูปทางการเมือง โดยได้รับความช่วยเหลือจากพรรคอนุรักษนิยม ซึ่งสนับสนุนให้รัฐบาลออกกฎหมายห้ามเด็กอายุ 10 ปี ทำงานเกินวันละ 9 ชั่วโมง ตามพระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act) ใน ค.ศ.1833 และพระราชบัญญัติเหมือง (Mines Act) ใน ค.ศ.1842 ห้ามไม่ให้จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี และสตรีทำงานในเหมือง

รัฐบาลพรรคเสรีนิยมซึ่งได้รับความสนับสนุนจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมและนักธุรกิจชนชั้นกลาง ปฏิเสธข้อเรียกร้องของพวกกรรมกร พวกนี้จึงตั้งขบวนการเรียกร้องกฎบัตรซึ่งเรียกว่า พวกชาติสต์ (Chartist) เรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ได้พากันชุมนุมเพื่อร่างกฎบัตรขึ้นใน ค.ศ.1838 ซึ่งเรียกว่ากฎบัตรของประชาชน (People's Charter) และได้ยื่นข้อเสนอเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 6 ข้อ คือ

1. ผู้ชายทุกคนที่บรรลุนิติภาวะแล้ว มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง
2. ให้จ่ายเงินเดือนแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. ในการเลือกตั้งให้ลงคะแนนลับ
4. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกปี

5. ยกเลิกคุณสมบัติเกี่ยวกับที่ดินของผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

6. ต้องปรับปรุงเขตเลือกตั้งใหม่ให้มีสิทธิทัดเทียมกัน

พวก Chartists ได้ยื่นข้อเสนอนี้ต่อรัฐสภาใน ค.ศ.1838 แต่รัฐสภาไม่เห็นด้วย และเตรียมการที่จะปฏิวัติ ก่อการจลาจล และนัดหยุดงานโดยทั่วไป จนใน ค.ศ.1848 การเคลื่อนไหวได้รุนแรงมากขึ้นถึงขั้นจลาจล รัฐบาลต้องทำการปราบปรามอย่างรุนแรง สนธิชนกรรมกรได้รับความเดือดร้อนมาก เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ การเก็บเกี่ยวไม่ได้ผลมาหลายปี จึงก่อการจลาจลต่อต้านรัฐบาลขึ้น

ในระยะต่อมาข้อเรียกร้อง 6 ประการของพวก Chartists นี้ก็เป็นที่น่าสนใจที่รัฐบาล จะทำการปฏิรูปการเลือกตั้งให้ยุติธรรมขึ้น เพื่อความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ แต่การต่อต้านของพวก Chartists ทำให้รัฐบาลต้องเสียกำลังไป แต่ก็ได้ปรับปรุงด้านอื่น ๆ ให้เจริญขึ้น

ประชาธิปไตยในอังกฤษระหว่าง ค.ศ.1867-1914

ภายหลังการเรียกร้องของพวก Chartists ใน ค.ศ.1848 แล้ว กลุ่มนักการเมืองอื่น ๆ ยังมีนโยบายขยายสิทธิในการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกไปอีก เพื่อให้เสรีภาพแก่ประชาชนโดยทั่วกัน การเรียกร้องในระยะหลัง ๆ นี้ไม่รุนแรงเท่าครั้งก่อน ๆ ได้มีการเสนอพระราชบัญญัติการปฏิรูปรัฐสภาใน ค.ศ.1852 และ ค.ศ.1854 แต่รัฐสภาไม่เห็นชอบด้วย ในระหว่าง ค.ศ.1860-1864 ได้มีการเรียกร้องให้ปฏิรูปการเลือกตั้งใหม่อีก ซึ่งตรงกับสมัยที่ ลอร์ด พาลเมอร์สตัน เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ต้องประสบความล้มเหลวเนื่องจากไม่ได้รับความสนับสนุนจากนายกรัฐมนตรี

ลอร์ด จอห์น รัสเซล ได้เป็นนายกรัฐมนตรีต่อจาก ลอร์ด พาลเมอร์สตัน ใน ค.ศ. 1865-1866 เขาสั่งกักพรรคเสรีนิยมเช่นเดียวกับ แกลดสโตน รัฐบาลชุดนี้มีความเห็นว่า ควรจะให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนทุกชั้น นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากการปฏิรูปในต่างประเทศ และได้มีการเขียนโฆษณา เรียกร้องให้มีการปฏิรูปรัฐสภาขึ้นบ้าง พวกกรรมกรต้องการมีสิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเป็นการช่วยพยุงฐานะทางเศรษฐกิจและทางการเมืองอันเป็นประโยชน์แก่พวกตน

ลอร์ด จอห์น รัสเซล ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงการปฏิรูปรัฐสภาฉบับใหม่ในเดือน มีนาคม ค.ศ.1866 แต่รัฐสภาไม่อนุมัติเพราะสมาชิกที่สังกัดพรรคเสรีนิยม และ

พรรคอนุรักษนิยมบางคนไม่เห็นด้วย เนื่องจากเกรงว่าพวกตนจะมีอำนาจน้อยลงกว่าเดิม และพวกกรรมกรซึ่งมีความรู้ต่ำกว่าจะเข้ามามีส่วนในการปกครองมากขึ้น และจะเกิดผลเสียแก่ประเทศชาติ เขาจึงลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ.1866 แต่มีบางพวกต้องการสนับสนุนให้มีพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐสภา เช่น จอห์น ไบรท์ (John Bright) ให้ความเห็นว่า พวกขุนนางและคนมั่งคั่งไม่ได้ทำให้ประเทศก้าวหน้ามากกว่าเดิม ควรจะเปิดโอกาสให้พวกกรรมกรซึ่งมีสติปัญญาดีได้มีโอกาสเข้ามาบริหารประเทศบ้าง และเขาเปิดโอกาสให้ดำเนินการเรียกร้องการปฏิรูปด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่น การเดินขบวน การแจกใบปลิว และการกล่าวคำปราศรัยในที่ชุมชน เป็นต้น

การปฏิรูปรัฐสภาใน ค.ศ.1867

ใน ค.ศ.1866 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ พรรคอนุรักษนิยมชนะการเลือกตั้ง ลอร์ด ดาร์บี (Lord Derby) ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่าง ค.ศ.1866-1868 แรกทีเดียวประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะพวกกรรมกรไม่พอใจพรรคอนุรักษนิยม เพราะเกรงว่าจะไม่สนับสนุนให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้ง แต่ ดิสแรลลี ซึ่งสังกัดพรรคอนุรักษนิยมสนับสนุนให้มีการปฏิรูปนี้มาก เขามีความเห็นว่าจะให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้งเพื่อป้องกันการเกิดการจลาจลในประเทศ และทำให้ประชาชนหันมาสนับสนุนพรรคอนุรักษนิยมมากกว่าเดิมด้วย

ใน ค.ศ.1867 ดิสแรลลี ได้เสนอพระราชบัญญัติการปฏิรูปการเลือกตั้งต่อรัฐสภา ในข้อเสนอนี้ลดจำนวนเงินของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ชนชั้นกรรมกรผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง ข้อเสนอของดิสแรลลี มีผู้ให้การสนับสนุนมาก ทั้งสมาชิกที่สังกัดพรรคเสรีนิยมและพรรคอนุรักษนิยม

อย่างไรก็ดี ดิสแรลลี ก็ใช้ความสามารถให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านออกไปได้ ส่วนใหญ่เป็นแก้ไขจากพระราชบัญญัติฉบับก่อน ๆ แต่มีผลทำให้จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น ถึงกระนั้นก็ยังมีความวิตกกังวลพระราชบัญญัติฉบับนี้กันมาก เพราะยังมีความเคลือบแคลงระหว่างสิทธิของประชากรในเมืองและในชนบท จึงมีผู้คิดทำการปฏิรูปกันใหม่อีก ผลดีที่ตามมาคือ พรรคการเมืองทั้ง 2 ต่างก็บริหารประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อแข่งขันกันทางการเมือง และในการเลือกตั้งแต่ละครั้งก็มีการโฆษณาหาเสียงกันมาก โดยสัญญาว่าเมื่อได้เป็นรัฐบาลแล้ว จะทำการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นผลดีแก่ประเทศ

การปฏิรูปรัฐสภาใน ค.ศ.1884

ใน ค.ศ.1884 ได้มีการปฏิรูปการออกเสียงเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่ง ระยะเวลาเป็นระยะที่ แกลดสโตน ได้กลับเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีใหม่ เขาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง เพื่อให้ความเสมอภาคแก่ประชากรในชนบทในกรณีที่บ้านหรือผู้เช่าจ่ายเงินค่าเช่าปีละกว่า 10 ปอนด์ขึ้นไป การปฏิรูปครั้งนี้ทำให้มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น และพวกเขาสามารถลงคะแนนในโรงอุตสาหกรรมก็มีสิทธิเช่นเดียวกัน และใน ค.ศ.1885 ได้มีกฎหมายแบ่งเขตเลือกตั้งเท่า ๆ กัน เพื่อให้มีผู้แทนราษฎรในจำนวนที่เท่ากัน นับว่าได้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับก่อน ๆ ให้สมบูรณ์ขึ้น ในสภาสมาชิกมีจำนวนสมาชิกที่ยุติธรรมขึ้น แต่ในสภาขุนนางยังมีสมาชิกที่เป็นพวกอภิสิทธิ์ ได้แก่ พวกขุนนาง ขุนนางบางพวกเลือกมาจากผู้แทนขุนนางในสกอตแลนด์ และไอร์แลนด์ แต่สภาทั้ง 2 ก็ได้ปรับปรุงกฎหมายให้รัดกุมยิ่งขึ้น สมาชิกสภาขุนนางมีสิทธิออกเสียงคัดค้านมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ แสดงให้เห็นว่าสภาขุนนางยังมีอำนาจมากในเวลานั้น

การจัดตั้งพรรคแรงงาน

พรรคแรงงานได้เริ่มก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ.1892 ซึ่งมีการประชุมสหภาพแรงงานทั่วประเทศ ในระยะนี้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอังกฤษเจริญก้าวหน้าขึ้น อันเป็นผลจากการพัฒนาการอุตสาหกรรม พวกคนงานทวิจำนวนมากขึ้นและคนงานเหล่านี้ได้รับการศึกษาดี แสดงความคิดเห็นรุนแรงทางการเมืองและเรียกร้องเสรีภาพต่าง ๆ และได้ก่อตั้งสหภาพแรงงานเพื่อเป็นจุดรวมในการเรียกร้องสิทธิทางการเมือง และในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พวกคนงานเหล่านี้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น แต่ยังมีจำนวนผู้แทนที่เข้าไปนั่งประชุมในรัฐสภาน้อยมาก ในการออกเสียงแต่ละครั้งมักแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับพรรคเสรีนิยม เพราะพวกชนชั้นกรรมาชีพให้ความสนับสนุนพรรคเสรีนิยมอยู่แล้ว นอกจากนี้สหภาพแรงงานยังพยายามรักษาผลประโยชน์ของคนงานในทางการเมืองอยู่เสมอ แต่พวกคนงานก็ต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจในระยะต่อมา และได้เรียกร้องให้รัฐบาลทำการปฏิรูปเศรษฐกิจให้พวกตนมีการกินดีอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม แต่พรรคเสรีนิยมและพรรคอนุรักษนิยมต่างก็นิ่งนอนใจไม่จัดการปฏิรูปใด ๆ ทั้งสิ้น จึงทำให้พวกคนงานเรียกร้องที่จะมีพรรคการเมืองของตนเองบ้าง

เมื่อได้ก่อตั้งพรรคแรงงานขึ้นแล้ว พวกคนงานก็เลิกเป็นพวกเดียวกับพรรคเสรีนิยมอีกต่อไป และใน ค.ศ.1893 ได้มีการจัดตั้งพรรคแรงงานอิสระ (Independent Labour Party)

มีแนวโน้มเชิงในทางลัทธิสังคมนิยม ในระยะแรก ๆ มีผู้สนับสนุนไม่มากนัก แต่ในระยะหลัง ๆ มีผู้ให้การสนับสนุนมากขึ้น ใน ค.ศ.1900 ได้มีการประชุมกันแต่งตั้งคณะกรรมการของพรรค ซึ่งมีนาย แรมซาย แม็ค โดแนลด์ (Ramsay Mac Donald) เป็นเลขานุการคนแรก

ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ ค.ศ.1900 พรรคแรงงานได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน แสดงว่ายังมีผู้ให้การสนับสนุนบ้าง แต่ต่อมาพรรคแรงงานร่วมมือกับสหภาพแรงงานเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง และใน ค.ศ.1906 พรรคแรงงานได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 29 คน และกลายเป็นพรรคการเมืองที่สำคัญในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทำให้การปกครองระบอบรัฐสภาประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้นกว่าก่อน

พระราชบัญญัติรัฐสภา (Parliament Act) ค.ศ.1911

พระราชบัญญัติรัฐสภาที่ประกาศใช้ใน ค.ศ.1911 ซึ่งมี แอสควิธ (Asquith) เป็นนายกรัฐมนตรีขณะนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปรัฐสภาครั้งก่อน ๆ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินเดือนประจำ ลดระยะเวลาการเลือกตั้งจาก 7 ปี มาเป็น 5 ปี สภานางถูกลดอำนาจลงไป โดยปกติแล้วสภานางมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบด้วย ซึ่งเป็นการพิจารณานั้นสุดท้ายก่อนที่จะอนุมัติให้พระราชบัญญัตินั้นผ่านไปได้หรือไม่ สมาชิกสภานางส่วนใหญ่สังกัดพรรคอนุรักษนิยม ดังนั้นเมื่อพรรคอนุรักษนิยมได้เป็นรัฐบาลมักจะไม่ค่อยมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น แต่ถ้าพรรคเสรีนิยมเป็นรัฐบาล สภานางมักจะคอยคัดค้านไม่ให้พระราชบัญญัติผ่านไปได้ถึงแม้ว่าสภาผู้แทนราษฎรจะเห็นชอบด้วยแล้วก็ตาม การคัดค้านของสภานางนี้เป็นเหตุให้รัฐบาลต้องลาออกแล้วมีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ แต่อย่างไรก็ดี ให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการเงิน ถึงแม้ว่าสภานางจะไม่เห็นด้วย พระราชบัญญัตินั้นก็ยังประกาศออกใช้ได้

หลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติรัฐสภาใน ค.ศ.1911 แล้ว สภานางแทบไม่มีอำนาจอันใดในการยับยั้งกฎหมาย ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นผ่านสภาผู้แทนราษฎรถึง 3 วาระติดกันแล้วให้ประกาศออกใช้ได้เลยโดยไม่ต้องฟังเสียงคัดค้านจากสภานาง

การเรียกร้องสิทธิของสตรี

จากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติรัฐสภาที่ประกาศออกมาใช้หลายฉบับนั้น ให้สิทธิการเลือกตั้งแก่ชายที่บรรลุนิติภาวะแล้วเท่านั้น แต่สตรียังไม่มีสิทธิใด ๆ เลย ตั้งแต่ ค.ศ.1911 ได้มีขบวนการซัฟฟราเจต (Suffragettes) เป็นขบวนการเรียกร้องสิทธิในการ

เลือกตั้งให้แก่สตรี สตรีต้องการมีสิทธิทัดเทียมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะสิทธิในการเลือกตั้งทั่วไป แต่รัฐบาลไม่ยอมพิจารณาคำร้องเรียนนี้ ดังนั้นขบวนการจึงทวีความรุนแรงขึ้นในการต่อต้านรัฐบาล หัวหน้าขบวนการถูกจับขังคุกและประท้วงด้วยการอดอาหาร

ใน ค.ศ.1912 การต่อต้านได้ทวีความรุนแรงขึ้นถึงขั้นทำร้ายบุคคลสำคัญของรัฐบาล เช่น การเดินขบวน ก่อวินาศกรรม หลังจากที่รัฐบาลเข้าจับกุมแล้ว การต่อต้านก็ยังมิอยู่เรื่อยไป จนกระทั่งในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ.1914-1918) สตรีอังกฤษมีส่วนช่วยในสงครามมาก เช่น เป็นพยาบาล ช่วยในโรงงานอุตสาหกรรมและการเกษตร ในขณะที่ผู้ชายต้องไปทำสงคราม และเพื่อเป็นการตอบแทน รัฐสภาได้ออกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งแก่สตรีใน ค.ศ. 1918 ให้สตรีที่มีอายุ 31 ปี ขึ้นไป มีสิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ต่อมาใน ค.ศ.1928 ได้มีพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับใหม่ให้ความเสมอภาคแก่สตรีทัดเทียมชายในการมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือให้สิทธิแก่ชาวอังกฤษทุกคนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป

เราจะเห็นได้ว่าระบอบประชาธิปไตยของอังกฤษได้มีการวิวัฒนาการเรื่อยมาเป็นเวลานาน และในที่สุดประเทศอังกฤษก็มีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

จากข้อเรียกร้อง 6 ข้อ ของพวก Chartists นั้น ได้ประสบผลสำเร็จในระยะหลัง 5 ข้อ คือ

ค.ศ.1858 ยกเลิกคุณสมบัติเกี่ยวกับที่ดินของผู้มีสิทธิเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร

ค.ศ.1872 การเลือกตั้งให้ลงคะแนนลับ

ค.ศ.1885 การปรับปรุงเขตเลือกตั้งให้มีสิทธิทัดเทียมกัน

ค.ศ.1911 จ่ายเงินเดือนแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ค.ศ.1832, 1867, 1884 และ 1918 ให้สิทธิการเลือกตั้งแก่ผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว การเลือกตั้งที่จะให้มีขึ้นทุกปีนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับ แต่ให้มีการเลือกตั้ง 5 ปีต่อครั้ง

บทสรุป

ประชาธิปไตยของอังกฤษได้พัฒนามาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในสมัยพระเจ้าจอห์น ซึ่งพระราชทานรัฐธรรมนูญ Magna Carta ให้แก่ประชาชนอังกฤษใน ค.ศ.1215 ตั้งแต่

นั้นมาอำนาจของกษัตริย์อยู่ใต้กฎหมาย แต่ประชาธิปไตยของอังกฤษในระยะแรกนั้นไม่สมบูรณ์ รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่อาศัยขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีเป็นหลักในการปกครองพรรคการเมืองที่สำคัญมี 2 พรรค คือ พรรควิกส์ (Whigs) และพรรคทอรีส์ (Tories)

นายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่ไม่มีเงินเดือน เป็นหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรีมักจะสังกัดพรรคการเมืองเดียวกันและเป็นพวกเดียวกันกับนายกรัฐมนตรี ถ้ามีความคิดเห็นไม่ลงรอยกัน นายกรัฐมนตรีลาออก คณะรัฐมนตรีต้องลาออกทั้งคณะและให้มีการออกเสียงเลือกตั้งใหม่

ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 รัฐสภาไม่มีอำนาจแต่ประการใด ถึงแม้ว่าจะมีการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่ในทางปฏิบัติแล้ว กษัตริย์ยังมีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจราชการปกครองประเทศทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 รัฐสภามีอำนาจมากขึ้น มีการประชุมบ่อยครั้ง และมีอำนาจเหนือกษัตริย์เรื่อยมา จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นสมัยที่ราชวงศ์แฮนโนเวอร์ปกครองประเทศ รัฐสภามีอำนาจมาก เพราะกษัตริย์ไม่สนใจพระทัยในกิจการบ้านเมือง พรรคการเมืองทั้ง 2 ต่างก็แข่งขันแย่งชิงอำนาจกัน พรรควิกส์มีอำนาจมากในเวลานั้น และไม่ต้องการให้กษัตริย์มีอิทธิพลเหนือรัฐสภา ส่วนพรรคทอรีส์ต้องการล้มอำนาจพรรควิกส์ จึงสนับสนุนกษัตริย์ให้มีอำนาจมากขึ้น

ในรัชกาลพระเจ้าจอร์จที่ 3 กษัตริย์พยายามดึงอำนาจการปกครองกลับคืนมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเดินขบวนกันเรียกร้องเสรีภาพในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำมาก และพวกกรรมกรพากันเดินขบวนต่อต้านรัฐบาลเพื่อเรียกร้องเสรีภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้ง กล่าวคือการเลือกตั้งแต่เดิมไม่ยุติธรรมไม่ให้เสรีภาพแก่ประชาชนโดยทั่วถึงกัน ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องเป็นคนร่ำรวยมีที่ดิน และมีรายได้ประจำตามที่ได้กำหนดไว้ในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสตรีไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ทำให้สิทธินี้เป็นของพวกขุนนาง ชนชั้นสูง และคนร่ำรวยเท่านั้น ชนชั้นกลางและพวกกรรมกรยังไม่มีสิทธิใด ๆ ทั้งสิ้น

การปฏิรูปรัฐสภาได้เริ่มดำเนินมาตั้งแต่ ค.ศ.1815 จนถึง ค.ศ.1928 เป็นการดำเนินไปที่ละน้อยจนกระทั่งเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ คือให้สิทธิแก่พวกแคทอลิก ให้หัดเทียมพวกโปรเตสแตนต์ ให้สิทธิแก่ชนชั้นกลางได้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับการมีรายได้ให้ลดน้อยลง ให้สิทธิแก่พวกชนชั้นกรรมาชีพ และในที่สุดก็

ให้สิทธิแก่สตรีเช่นเดียวกับบุรุษ

ข้อเรียกร้องของพวก Chartists ใน ค.ศ.1832 นั้น มี 6 ข้อ แม้ว่าจะไม่ได้ผลในระยะนั้น แต่ที่ประสบความสำเร็จ 5 ข้อ ในระยะต่อ ๆ มา

การปรับปรุงระบอบประชาธิปไตยให้สำเร็จลุส่งไปด้วยดีนั้น ผลงานส่วนใหญ่อยู่ในสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรีย ซึ่งปกครองประเทศใน ค.ศ.1837-1901 ในสมัยพระนางมีนายกรัฐมนตรีที่เข้มแข็งหลายคน เช่น เมลเบิร์น (Melbourne) พีล (Peel) แกลดสโตน (Gladstone) และดิสเรลลี่ (Disraeli) พระนางปกครองประเทศมาเป็นเวลานานและให้ความร่วมมือกับนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างดี และให้ความเป็นประชาธิปไตยแก่ประชาชน เป็นที่เคารพรักของประชาชน ทำให้ราชวงศ์แฮนโนเวอร์ ยังปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประชาชนให้ความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อประมุขของประเทศตลอดมา และเป็นตัวอย่างประชาธิปไตยที่สมบูรณ์มากที่สุดในโลก มีกษัตริย์เป็นสัญลักษณ์และเป็นศูนย์รวมของชาติ

ข้อที่น่าสังเกต คือ การปรับปรุงประชาธิปไตยของอังกฤษนั้นเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในประวัติศาสตร์ เพราะไม่มีการปฏิวัติ ไม่มีการนองเลือด แต่เป็นการเรียกร้องเสรีภาพโดยอาศัยความพยายามเรื่อยมา ผู้บริหารก็พยายามปกครองประเทศให้ดีที่สุด รัฐบาลไม่ว่าสังกัดพรรคใดพยายามให้ความอะลุ่มอล่วยแก่ประชาชน และให้เสรีภาพในการเลือกตั้งเรื่อยมา เป็นการปฏิรูปอย่างช้า ๆ และแก้ปัญหาสังคมที่มีคนหลายชั้น เพื่อความยุติธรรมในสังคมให้มีเสรีภาพทัดเทียมกันจนเป็นผลสำเร็จ

ตัวอย่างคำถาม

1. ประชาธิปไตยในอังกฤษได้มีการพัฒนาอย่างไรบ้าง
2. จงวิจารณ์อำนาจของรัฐสภาในคริสต์ศตวรรษที่ 19
3. คำเรียกร้องของพวก Chartists ใน ค.ศ.1832 ประสบผลสำเร็จเพียงใด
4. จงวิจารณ์สิทธิ เสรีภาพของสตรีอังกฤษทางด้านการเมือง
5. ดิสเรลลี่มีบทบาทในการปฏิรูปการเลือกตั้งอย่างไรบ้าง

